

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

**Termiz iqtisodiyot va servis
universiteti rektori**

A.U.Sattorov

2024-yil

**RIVOJLANISH PSIXOLOGIYASI
VA DIFFERENSIAL PSIXOLOGIYA**

fani bo'yicha

O'QUV DASTUR

Kunduzgi bo'lim uchun

Bilim sohasi: - 300 000 - Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta'lim sohasi: - 310 000 - Ijtimoiy va xulq atvorga mansub fanlar
Ta'lim yo'nalishi: - 60310300- Psixologiya

Termiz-2024

Fan/modul kodi RPD16	O'quv yili 2024-2025	Semestr 2	ECTS - Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Rivojlanish psixologiyasi va differensial psixologiya	60	60	120
2.	<p style="text-align: center;">I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – inson psixik taraqqiyotiga oid qonuniyatlar va omillar, rivojlanishning ijtimoiy vaziyati va yangi tuzilmalari mohiyatini ochib berish. Umr davrlari shakllari va tiplari, muammoga nazariy yondashuvlarni tahlil qilish, talabalarni insonning ona qornida paydo bo'lgan davridan boshlab, to qarilik davrigacha rivojlanishining o'ziga xususiyatlari bilan tanishtirish, shuningdek, yosh bosqichlarida rivojlanish muammolarini amaliy hal etish bo'yicha ko'nikma va malakalarni shakllantirishdan iborat.</p> <p>Fanning vazifasi - rivojlanish psixologiyasi fanining nazariy asoslari va inson taraqqiyoti qonuniyatlarini tadqiq etish uchun amaliy materiallar bilan qurollantirish; talabalarni inson rivojlanish davrlarining o'ziga xos fiziologik, psixologik, ijtimoiy-psixologik xususiyatlari haqidagi bilimlar bilan tanishtirish; inson umrining har bir bosqichida rivojlanishning ijtimoiy vaziyati, faoliyat turlari va shunga mos ravishda rivojlanish xususiyatlari bo'yicha ma'lumotlar berish va har bir yosh bosqichida yuzaga keladigan muammolarni hal qilish bo'yicha amaliy ko'nikma va malakalarni shakllantirish.</p> <p style="text-align: center;">II. ASOSIY QISM (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p style="text-align: center;">II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p style="text-align: center;">1-mavzu. Rivojlanish psixologiyasi fani predmeti</p> <p>Asosiy tushunchalar. Irsiyat va muhit. Rivojlanish psixologiyasi predmeti va vazifalari. Rivojlanish psixologiyasining fanlararo tizimda tutgan o'rni. Rivojlanish tushunchasiga ta'rif. "O'sish", "rivojlanish", "yetilish", "yosh" tushunchalari.</p> <p>Filogenez, antropogenez, ontogenez, hayot yo'li tushunchalari. Bolalik tushunchasining tarixiy tahlili. Bolalik tarixi va madaniyatda bolalikning ijtimoiy-tarixiy fenomen sifatida aks etishi. Bola haqidagi fan predmetining tarixiy o'zgarishi – fenomenologiyadan sababiy tushuntirishga o'tish. Bolalar psixologiyasining tarixiy shakllanishi (Ch.Darvin, J.-J.Russo, V.Preyer, S.Xoll). Xronologik, biologik, ijtimoiy va psixologik yosh o'zaro mutanosibli. Rivojlanish vazifalari (R.Xevigxerst).</p> <p>Rivojlanish psixologiyasi bo'limlari: perinatal psixologiya, bolalar psixologiyasi, o'smirlik va o'spirinlik davrlari psixologiyasi, yetuklik davri psixologiyasi, gerontopsixologiya. Psixik rivojlanish qonuniyatlari. Psixik</p>			

rivojlanish butunligi, tuzilmaviyligi va bosqichliligi. Rivojlanish bosqichlarining ketma-ketligi. Rivojlanishda geteroxronlik va nomutanosiblik. Akseleratsiya va retardatsiya. Rivojlanishda sensitiv va inqirozli davrlar.

2-mavzu. Rivojlanish psixologiyasi metodlari

Umr rivojlanishi dinamikasini o'rganish metodlari. Tadqiqotning metodologik prinsiplari. Rivojlanish psixologiyasida qo'llaniladigan asosiy metodikalar. Eksperiment metodi. Biografik metod. Observatsion metod (kuzatish va o'zini o'zi kuzatish. Psixodiagnostik metodlar (anketa, so'rovnomma, test). Longityud metod.

3-mavzu. Inson psixik taraqqiyotini tushuntirishga asosiy nazariy yondashuvlar

Psixik rivojlanish qonuniyatlariga biogenetik yondashuv. Rekapitulyatsiya konsepsiyasi. (St. Xoll). Rivojlanishda tarixiylik va individuallik o'zaro aloqadorligi muammosi. Ontogenezda psixik rivojlanishni harakatlantiruvchi kuchlarni tushunishga omilli yondashuvlar. Nativizm va empirizm. Preformizm nazariyasi. Uch bosqich nazariyasi (K.Byuler). Yetilish nazariyasi. (A.Gezell). Bola psixik rivojlanishiga normativ yondashuv (A.Gezell, A.Bine, L.Termen). Klassik assotsianizm (Dj.Lokk) rivojlanishda muhit va tajribaning roli haqida. Bixeviorizm va neobixeviorizm rivojlanish muammosi (D.Uotson, E.Torndayk, K.Xall, B.Skinner). Ijtimoiy o'rgatish nazariyasi (A.Bandura, R.Uolters). Konvergensiya nazariyasi (V.Shtern). Rivojlanishni tushuntirishda psixodinamik nazariyalar. Psixoanaliz va rivojlanish nazariyalari (Z.Freyd). Yetishmovchilik kompleksi va sotsial hissiyot rivojlanishni harakatlantiruvchi kuch sifatida. Sibling maqomi va rivojlanish xususiyatlari (A.Adler). Shaxs rivojlanishini tushuntirishda M.Kleyn, A.Freyd, D.Vinnikot, M.Maler g'oyalari. D.Boulbi nazariyasi. Eynsvort eksperimentlari. Shaxs rivojlanishini tushuntirishda epigenetik konsepsiya (E.Erikson). Bolaning intellektual rivojlanishi konsepsiyasi (J.Piaje). Egotsentrik nutq va egotsentrik tafakkur. Rivojlanish psixologiyasida madaniy-tarixiy konsepsiya. (L.S.Vigotskiy). Yosh tuzilmasi va dinamikasi. Rivojlanishning ijtimoiy vaziyati tushunchasi. Bola rivojlanishida o'qitish muammosi. Rivojlanishning yaqin zonasi tushunchasi, uning nazariy va amaliy ahamiyati. Inson psixik rivojlanishini tushuntirishga ijtimoiy-madaniy yondashuv (A.Vallon). Ekologik tizimlar modeli (U.Bronfenbrenner).

4-mavzu. Perinatal davr

Perinatal davr: homilaning sensor, motor va reflektor faolligi. Xomiladorlik davri trimestrlarining psixologik xususiyatlari. S.Fanti konsepsiyasi. Xomilaga ta'sir etuvchi teratogen omillar. Perinatal psixologiyaning umumiy konsepsiyalari. E.Bryudal konsepsiyasi. Perinatal davr inqirozlari. Tug'ilish aktining psixologik xarakteristikasi (O.Rank, S.Grof). Onalik psixologiyasi.

5-mavzu. Chaqaloqlik va go'daklik davri

Chaqaloqlik davrining umumiy fiziologik xususiyatlari. Apgar shkalasi bo'yicha fiziologik xolatni baxolash. Chaqaloqlik davrining psixologik

xarakteristikasi. Chaqaloqlik davri inqirozi. Jonlanish kompleksi. Go'daklik davrida rivojlanishning ijtimoiy vaziyati va yetakchi faoliyat. Go'daklik davrining psixologik xususiyatlari. Manipulyativ faoliyat, psixik funksiyalar. Emotsional muomala yetakchi faoliyat sifatida. Nutqning vujudga kelishi. Passiv nutq. Aktiv nutq. Avtonom nutq. Kognitiv o'zgarishlar, psixosotsial rivojlanish. Predmetli faoliyat va o'yin manbalari. Go'daklik davrida aqliy rivojlanish. 1 yoshdagi inqiroz.

6-mavzu. Ilk bolalik davri

Ilk bolalik davrida bolalarda jismoniy rivojlanishning o'ziga xos xususiyatlari. Rivojlanishning ijtimoiy vaziyati. Ilk bolalik davrida emotsional rivojlanish. Bolaning individual hissiyotlari. Uch yosh inqirozi. Ilk bolalik davrida nutqning rivojlanishi. Rivojlanishdagi buzilishlar.

7-mavzu. Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi

Maktabgacha yoshdagi davrda rivojlanishning ijtimoiy vaziyati xususiyatlari. Maktabgacha yoshdagi bolalarning asosiy fiziologik xususiyatlari. Maktabgacha yoshdagi davrda kognitiv jarayonlar rivojlanishning o'ziga xos xususiyatlari. Piaje tajribalari. O'yin - yetakchi faoliyat sifatida. O'yin turlari. O'yin atributlari. O'yin vazifalarining shakllanishi va transformatsiyasi. Didaktik o'yinlar. Bolalar o'yinlarining ijtimoiy mazmuni. Rolli-sujetli o'yinlar maktabgacha yoshdagi bolalar yetakchi faoliyati sifatida.

8-mavzu. Maktabga tayyorgarlik muammosi

Bolaning maktabga tayyorgarligi muammosi. Fiziologik tayyorgarlik. Kognitiv tayyorgarlik. Kommunikativ tayyorgarlik. Ijtimoiy tayyorgarlik. Maktab o'quvchisi ijtimoiy pozitsiyasi. Maktabga yetilish tushunchasi. Maktabga tayyorgarlikni aniqlash metodikalari.

9-mavzu. Kichik maktab yoshi davri

Kichik maktab yoshidagi bolalarning jismoniy rivojlanishidagi o'ziga xos xususiyatlar va anatomik-fiziologik o'zgarishlar. Rivojlanishning ijtimoiy vaziyati. 7 yosh inqirozi: yuzaga kelish sabablari, simptomlari. O'quv faoliyati - kichik maktab yoshidagi bolaning yetakchi faoliyati sifatida. Kichik maktab yosh davrida ijtimoiy-psixologik rivojlanish. Emotsional rivojlanish va uning o'ziga xos xususiyatlari. Maktabga moslashish davridagi qiyinchiliklar. O'zlashtira olmaslik pedagogik-psixologik muammo sifatida. Disleksiya, disgrafiya va ularni psixologik korreksiyasi.

10- mavzu. O'smirlik davri

O'smirlik davri inson rivojlanishidagi tub burilish davri sifatida. O'smirlik davridagi asosiy fiziologik va neyroqumoral o'zgarishlar. O'g'il va qiz bolalarda o'smirlik davrida jismoniy rivojlanishdagi farqlar. O'smirlik davrida kuzatiladigan asosiy psixologik o'zgarishlar. Pubertat inqirozi. O'smirlik davridagi shaxslararo munosabatlar. O'smirlik davri bo'yicha chet el nazariyalari. O'smirlik davrida xulq-atvorda kuzatiladigan o'zgarishlar. Deviant xulq-atvor va uning kelib chiqish sabablari. O'smirlik davrida ijtimoiylashuv jarayonining uziga xosligi. O'smirlar submadaniyati.

11-mavzu. O'spirinlik davri

O'spirinlik davrida rivojlanishning o'ziga xosligi. O'spirinlik davri inqirozi. Dunyoqarashning kamol topishi. Kasbga yo'naltirish va xayotiy istiqbol. Jinsiy rollar omili va kasb tanlash. O'spirinlik davrining turli ilmiy nazariyalardagi talqini. E.Erikson nazariyasi va aynanlik. Aynanlik komponentlari. D.Marsia va psixosotsial moratoriy.

12-mavzu. Yetuklik davri psixologiyasi

Yetuklik davrining davrlashtirilishi. Erta yetuklik, o'rta yetuklik va kechki yetuklik davrlari. Rivojlanishning ijtimoiy vaziyati. Yetuklik davrida yuz beradigan asosiy fiziologik o'zgarishlar. Yetuklik davrida aqliy bilish jarayonlari rivojlanishi masalalari. Normativ va nonormativ xodisalar. «Umr soati» tushunchasi. «O'rta yoshlar» inqirozi. O'rta yetuklik davrida kognitiv imkoniyatlarning o'zgarishi va saqlanib qolishi. Yetuklik davrida tafakkurning bir maromliligi. Joriy intellekt. Kristallashgan intellekt. Psixosotsial rivojlanishdagi shaxslararo munosabatlar. Salomatlik masalasi yetuklik davrining asosiy muammosi sifatida. Yetuklik davrida qadriyatlar tizimi. Motivatsiya inqirozi. Ijtimoiy mavqe muammosi.

13-mavzu. Gerontopsixologiya

Gerontopsixologiyaning fan sifatida shakllanishi. Hozirgi davrning asosiy ijtimoiy-gerontologik muammolari. Keksalik va qarish. Qarilik davrining anatomik-fiziologik xususiyatlari va asosiy jismoniy o'zgarishlari. Qarish nazariyalari.

Qarilik davrining o'ziga xos psixologik xususiyatlari. Qarilik davrida kognitiv sohaning o'ziga xosligi. Qarilik davrining ijtimoiy muammolari. Emotsional yetishmovchilik sindromi. Eydjizm. Keksalar va qariyalarni ijtimoiy-psixologik jixatdan qo'llab-quvvatlash muammolari.

Uzoq umr ko'ruvchilar psixologiyasi. Uzoq umr ko'rishning biologik, ijtimoiy va psixologik omillari. Ijodiy salohiyat. Qariyalar bilan psixologik-konsultatsiya tadbirlarini olib borish xususiyatlari.

14-mavzu. Differensial psixologiya individual farqlar haqidagi fan sifatida

Differensial psixologiya fan sifatida, uning predmeti va vazifalari. Psixologiyaning boshqa ilmiy sohalari bilan kesishish sohalari. Individual farqlar psixologiyasining asosiy yo'nalishlari. Differensial psixologik tadqiqot yo'nalishlari. Differensial psixologiya usullarining tasnifi. Individual farqlar manbalari. Integral individuallik va uning tuzilishi. Individuallikning rasmiy xususiyatlaridagi farqlar: psixik jarayonlar, yarim sharlar assimetriyasi, asab tizimining xususiyatlari va temperament. Individuallikning mazmunli tomoni. Xarakter. Imkoniyatlar. Intellekt.

15-mavzu. Gender farqlari psixologiyasi, jinsiy xulq-atvor

Gender tushunchasi. Individuallik tuzilishidagi jins. Jinsiy aloqaning evolyutsion nazariyasi V.A. Geodekyan. Jinsiy dimorfizm, dipsixizm, dikronomorfizm. Li Ellisning neyroandragonistik jinsiy nazariyasi. Androgenetik xulq-atvorni boshqarish bilan bog'liq barqaror xulq-atvor dasturlari. Jins va temperament, xarakter, aql, til qobiliyatlari omillari. Shaxsning jinsiy xulq-atvori.

III. Seminar mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Rivojlanish psixologiyasi fani predmeti.
2. Rivojlanish psixologiyasi metodlari.
3. Inson psixik taraqqiyotini tushuntirishga asosiy nazariy yondashuvlar.
4. Perinatal davr.
5. Chaqaloqlik va go'daklik davri.
6. Ilk bolalik davri.
7. Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi.
8. Maktabga tayyorgarlik muammosi.
9. Kichik maktab yoshi davri
10. O'smirlik davri.
11. O'spirinlik davri
12. Yetuklik davri psixologiyasi.
13. Gerontopsixologiya.
14. Differensial psixologiya individual farqlar haqidagi fan sifatida.
15. Gender farqlari psixologiyasi, jinsiy xulq-atvor.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:

1. Rivojlanish psixologiyasida davrlashtirish muammosi.
2. Perinatal va chaqaloqlik davrida psixofiziologik rivojlanishga xos xususiyatlari
3. Tug'ilish davri inqirozi. "Jonlanish kompleksi" haqida
4. Go'daklik davrida psixik rivojlanishda kattalar bilan emotsional muloqotning ahamiyati
5. Ilk bolalik davrida psixik rivojlanish xususiyatlari
6. Ilk bolalik davrida o'z-o'zini anglashning rivojlanishi va 3 yosh inqirozi
7. Maktabgacha yosh davrida psixofiziologik taraqqiyotning umumiy tavsifi.
8. O'yin maktabgacha yoshdagi bolaning yetakchi faoliyati sifatida
9. Maktabgacha yosh davrida bilish jarayonlari va nutqning rivojlanishiga xos xususiyatlari.
10. 7 yosh inqirozi, uning sabablari va alomatlari
11. Maktabga psixologik tayyorgarlik muammosi
12. Kichik maktab yoshida bola shaxsining rivojlanish xususiyatlari
13. O'smirlik davrida psixofiziologik rivojlanishning umumiy tavsifi
14. O'smirlik davrida xarakter aksetuatsiyasi.
15. O'smirlik davrida xulq-atvorda kuzatiladigan o'zgarishlar.
16. Kasbga yo'naltirish va xayotiy istiqbol
17. Ilk o'spirinlik davrida o'quv kasbiy faoliyatining yetakchi faoliyatiga aylanishi va kasbga tanlash muammosi.
18. Yoshlik davrining psixologik xususiyatlari
19. Ilk yetuklik davrining psixologik xususiyatlari
20. O'rta yetuklik davrining psixologik xususiyatlari

21. Gerontopsixologiya.
22. Kichik va katta guruhlar psixologiyasi.
23. Shaxsning ijtimoiylashuvi.
24. Shaxsning o'z-o'zini anglashida oilaviy muhit va tarbiyaning ahamiyati
25. Oilaviy tarbiya uslublari.
26. Ta'lim jarayonida o'quv motivatsiyasi va uni boshqarish.
27. Tarbiyasi qiyin o'quvchilar bilan ishlashning psixologik asoslari.
28. . Pedagog shaxsi va unga qo'yiladigan talablar.
29. Differensial psixologik tadqiqot yo'nalishlari
30. Pedagog jamoasining psixologik xususiyati.
31. Rivojlanishda yuzaga keladigan buzilishlar xarakteristikasi.
32. Perinatal psixologiyaning asosiy muammolari.
33. 7 yosh inqirozi, uning sabablari va alomatlari.
34. Bolalik davrida psixik deprivatsiya.
35. Umr davrlari inqirozlari.
36. O'smirlik davrida fiziologik rivojlanish xususiyatlari va uning o'smir psixologiyasiga ta'siri.
37. O'smirlik davrida ijtimoiylashuv jarayonining uziga xosligi.
38. O'spirinlik davri psixologik xususiyatlari.
39. O'spirinlik davrida kasb tanlashga doir muammolar
40. Yetuklik davrida kognitiv soha rivojlanish xususiyatlari.
41. Gerontopsixologiya muammolari.
42. Senil demensiya zamonaviy muammo sifatida.
43. Differensial psixologiya usullarining tasnifi.
44. Androgenetik xulq-atvorni boshqarish bilan bog'liq barqaror xulq-atvor dasturlari.
45. Shaxsning jinsiy xulq-atvori.
46. Erkaklar va ayollarning ijtimoiy stereotiplari.
47. Individuallikning rasmiy xususiyatlaridagi farqlar.
48. O'yin maktabgacha yoshdagi bolaning yetakchi faoliyati sifatida
49. Individuallikning rasmiy xususiyatlaridagi
50. Maktabgacha yosh davrida bilish jarayonlari va nutqning rivojlanishiga xos xususiyatlari
51. Integral individuallik va uning tuzilishi.
52. Gender tushunchasi
53. Individuallik tuzilishidagi jins.
54. Jinsiy aloqaning evolyutsion nazariyasi V.A. Geodekyan. Jinsiy dimorfizm, dipsixizm, dikronomorfizim.
55. Li Ellisning neyroandragonistik jinsiy nazariyasi.
56. Androgenetik xulq-atvorni boshqarish.
57. Androgenetik xulq-atvorni boshqarish bilan bog'liq barqaror xulq-atvor dasturlari.
58. Jins va temperament, xarakter, aql, til qobiliyatlari omillari.
59. Shaxsning jinsiy xulq-atvori.
60. Shaxsning xulq-atvori xususiyatlari.

3.	<p style="text-align: center;">V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: rivojlanish psixologiyasining asosiy bosqichlari to'g'risida <i>tasavvurga ega bo'lishi</i>;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ontogenezda psixik rivojlanishning asosiy qonuniyatlari va ontogenezda psixik rivojlanishning asosiy davrlari haqida bilimga ega bo'lishlari; Ta'lim va rivojlanish o'rtasidagi bog'liqlik muammosini hal qilishning asosiy nazariy yondashuvlari va ularni ta'lim va tarbiya amaliyotida qo'llashni bilishlari; ontogenezning turli bosqichlarida rivojlanishning xavf omillari va hayotiyligining ahamiyati; ontogenezning turli bosqichlarida insonning yosh-psixologik xususiyatlari haqida <i>bilishi va ulardan foydalana olishi</i>; • xalq ta'limi, ishlab chiqarish, sog'liqni saqlash, psixologik tadqiqotlarni tashkil etish va o'tkazishda, psixologik maslahat berishda, shuningdek, inson aqliy rivojlanishining borishi va dinamikasini nazorat qilishning maxsus vazifalarini hal qilishda insonning yosh-psixologik xususiyatlarini etarlicha ko'rsatkichlarni aniqlash; xavf omillari va hayotiyligini aniqlash asosida shaxs rivojlanishining oldini olish, tuzatish va optimallashtirish bo'yicha ishlarini olib borish, bolalar, o'spirinlarni etuklikda rivojlantirish va o'qitish bo'yicha psixologik maslahatlar berish; yoshga bog'liq rivojlanish inqirozlarini psixologik qo'llab-quvvatlash bilan, qarish va qarilik jarayonlarini bilish; ta'lim jarayonida yoshga oid xususiyatlarni hisobga olish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.</i>
4.	<p style="text-align: center;">VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <p>ma'ruzalar; amaliy ishlarni bajarish va xulosalash; interfaol keys-stadilar; blis-so'rov; guruhlarda ishlash; taqdimotlarni qilish; jamo bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.</p>
5.	<p style="text-align: center;">VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p>

	<p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <p>1. G'oziyev E. Ontogenez psixologiyasi-Toshkent. Noshir, 2010. – 328 b</p> <p>2. Do'stmuhammedova Sh.A, Nishonova Z.T., Jalilova S.X., Karimova Sh.T., Alimbaeva Sh.T. Yosh davrlari va pedagogik psixologiya. –Toshkent. Fan va texnologiyalar Markazining bosmaxonasi, 2013. 342</p> <p>6. 3 Z.Nishonova, G.Alimova. Bolalar psixologiya va uni o'qitish metodikasi. Toshkent-2006</p> <p>4. Z.Nishonova, G.Alimova, M.Asranboyeva, A.Turgunboyeva. "Bolalar psixologiyasi va psixodiagnostikasi". Toshkent "Innavatsiya-Ziyo" 2021</p> <p>5. Davletshin M.G va boshqalar Yosh davrlari va pedagogik psixologiya – T.: TDPU, 2004. – 214 b</p> <p>6. Shtern A.S. Vvedenie v psixologii – M.: Akademiya, 2002. – 412 s</p> <p style="text-align: center;">Qo'shimcha adabiyotlar</p> <p>1. Sh.O.Mirziyoyev. Yangi O'zbekistonni tarqqiyot strategiyasi. "O'zbekiston" nashriyoti, 2022.</p> <p>2. S.X., Karimova Sh.T., Alimbaeva Sh.T. Yosh davrlari va pedagogik psixologiya. –Toshkent. 2016</p> <p>3. Ann L.F. Psixologicheskiy trening s podrostkami. SPb.: Piter, 2007</p> <p>4. http://www.edu.uz–O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi sayti.</p>
7.	Fan dasturi Termiz iqtisodiyot va servis universiteti Pedagogika va psixologiya kafedrasidan ishlab chiqilgan.
8	<p style="text-align: center;">Fan moduli uchun ma'sul va dastur mualliflari.</p> <p>M.O. Norbasheva - Pedagogika va psixologiya kafedrasidan, Psixologiya fanlari f.d.(PhD), dotsent</p> <p>D.O.Aminova- Pedagogika va psixologiya kafedrasidan o'qituvchisi</p>
9.	<p style="text-align: center;">Taqrizchilar:</p> <p>O.E.Eshmurodov- TerDPI, Psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)</p> <p>R.Almardonova- TISU, Psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)</p>

